

İSVEÇ'TE GÖÇMEN OLARAK YAŞAYAN TÜRKLERİN YAŞAM KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Nuran Bayram

Uludağ Üniversitesi, İİBF, Ekonometri Bölümü

Prof. Dr. Nazan Bilgel

Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği ABD

Amaç ve Yöntem

- Bu çalışmanın amacı, İsveç'te göçmen olarak bulunan Türklerin yaşam kalitesinin WHOQOL - 100 ölçeği kullanılarak saptanmasıdır.
- Bu amaç doğrultusunda, Stockholm kentinde yerleşmiş bulunan 1. 2. ve 3. kuşak Türk göçmenleri arasından, bu ülkede yaşayan Türk göçmenlerini temsil eden bir örneklem seçilmiş ve çalışma 520 kişilik grupta yürütülmüştür.
- Elde edilen veriler SPSS 13.0 programı kullanılarak değerlendirilmiştir

Bulgular

- Çalışmaya katılan 520 Türk vatandaşın yaklaşık %46'sı bayanlardan %54'ü ise erkeklerden oluşmaktadır.
- Katılanların %34'ü 16-26 yaş arası, %21'i 27-37 yaş arası, %23'ü 38-48 yaş arası ve %22'si ise 49 yaş ve üstündedir.
- Türk göçmenlerin yaklaşık %30'unun hiç evlenmediğini, %59'unun evli olduğunu ve %11'inin ise boşanmış veya eşinin öldüğü elde edilmiştir.

-
- Türk göçmenlerin yaklaşık %20'si ilkokul mezunu, %33'ü ortaokul mezunu, %36'sı lise mezunu ve %11'i üniversite mezunudur.
 - Çalışmaya katılan grubun yaklaşık %70'i Türkiye doğumlu, %30'u ise İsveç doğumludur.
 - Türkiye'de doğanların İsveç'te yaşama yıllarına bakıldığında ise, yaklaşık %31'inin 31 yıl ve üstü İsveç'te göçmen olarak yaşadığı, %28'inin ise 21 ve 30 yıl arasında yaşadığı elde edilmiştir.

-
- Türkiye'den İsveç'e göç etmiş olanlar burada ortalama olarak 22 yıldır yaşadığı elde edilmiştir.
 - Bu göçmenlerin İsveç'e gelme yaş dağılımına bakıldığında ise İsveç'te yaşayan Türk göçmenlerin %50'den fazlasının İsveç'e genç yaşta (yirmi yaş ve altı) göçmen olarak geldiği görülmektedir.

-
- Çalışmanın bu bölümünde Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından geliştirilen ve çalışmada kullanılan Yaşam Kalitesi Ölçeği (QOL) dikkate alınacaktır. Bu ölçekte yer alan 26 bölüm (orijinal ölçekte 25 bölüm vardır ama *sosyal baskı* bölümü sadece Türkiye için yer almaktadır) ve 6 alan (domain) değişkenleri, cinsiyet, doğum yeri ve yaş değişkenleri ile ***varyans analizine*** tabi tutulduğunda ortalamaları bakımından farklılık gösterip göstermedikleri ortaya konulmuştur.

Tablo 1: Cinsiyet Değişkeni İçin Varyans Analizi

	<i>Cinsiyet</i>				
	<i>Tümü</i>	<i>Erkek</i>	<i>Kadın</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>N</i>	<i>520</i>	<i>283</i>	<i>237</i>		
<i>Genel Yaşam Kalitesi ve Sağlık</i>	14.6±3.4	14.8±3.4	14.4±3.3	1.723	ns
<i>Bedensel Alan</i>	13.6±3.0	14.0±2.8	13.0±3.1	13.695	.000
<i>Ruhsal Alan</i>	14.6±2.3	14.8±2.2	14.3±2.4	4.924	.027
<i>Bağımsızlık Düzeyi</i>	14.8±2.7	15.1±2.6	14.5±2.7	5.832	.016
<i>Sosyal İlişkiler</i>	14.3±2.4	14.4±2.5	14.1±2.4	2.533	ns
<i>Çevre</i>	14.6±2.3	14.4±2.3	14.7±2.2	1.992	ns
<i>Kişisel İnanç</i>	14.6±3.2	14.7±3.3	14.6±3.1	.416	ns
<i>Sosyal Baskı (TR)</i>	13.9±1.9	13.9±1.9	14.0±1.9	.778	ns

Cinsiyet değişkeni dikkate alındığında, İsveç'te yaşayan Türklerin genel yaşam kaliteleri orta düzeyde bulunmuştur. Erkek ve kadınlar arasında genel yaşam kalitesi bakımından bir farklılık olmadığı, WHOQOL ölçeğinin bedensel alan, ruhsal alan ve bağımsızlık düzeyi alanlarında alınan puanlar göz önüne alındığında ise kadınların erkeklere göre daha kötü durumda oldukları belirlenmiştir.

Tablo 2: Yaş Değişkeni İçin Varyans Analizi

	<i>Yaş Grupları</i>				<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Post Hoc</i>
	<i>16-26</i>	<i>27-37</i>	<i>38-48</i>	<i>49+</i>			
<i>N</i>	<i>178</i>	<i>107</i>	<i>122</i>	<i>113</i>			
<i>Genel Yaşam Kalitesi ve Sağlık</i>	15.6±3.5	13.9±3.4	14.1±3.1	14.4±2.8	7.921	.000	a>b=c=d
<i>Bedensel Alan</i>	14.6±2.6	13.6±2.8	13.2±3.0	12.1±2.9	19.104	.000	a>b=c>d
<i>Ruhsal Alan</i>	15.2±2.3	14.1±2.2	14.4±2.1	14.1±2.3	7.386	.000	a>b=c=d
<i>Bağımsızlık Düzeyi</i>	15.8±2.1	14.9±2.3	14.6±2.9	13.3±2.9	21.838	.000	a>b=c>d
<i>Sosyal İlişkiler</i>	14.6±2.5	13.9±2.5	14.5±2.4	13.9±2.3	3.129	ns	ns
<i>Çevre</i>	15.1±2.3	13.7±2.2	14.3±2.2	14.7±2.2	10.269	.000	a>b; a>c; d>b
<i>Kişisel İnanç</i>	15.0±3.4	13.9±3.3	14.4±2.9	14.8±3.2	2.794	.040	a>b
<i>Sosyal Baskı (TR)</i>	14.5±1.9	13.2±1.9	13.7±1.8	14.0±1.8	11.772	.000	a>b; a>c; d>b

NOT: a = 16-26 yaş; b = 27-37 yaş; c = 38-48 yaş; d=49+ yaş değerlerini göstermektedir.

Yaş değişkeni dikkate alındığında, gençlerin genel yaşam kalitelerinin orta ve ileri yaş gruplarına göre daha iyi olduğu belirlenmiştir. Sosyal ilişkiler alanı dışında diğer tüm alanlarda gençlerin ortalama puanları orta ve ileri yaş gruplarına göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 3: Doğum Yeri Değişkeni İçin Varyans Analizi

	<i>Doğum Yeri</i>			
	<i>Türkiye</i>	<i>İsveç</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>N</i>	363	157		
<i>Genel Yaşam Kalitesi ve Sağlık</i>	14.1±3.2	15.9±3.4	32.375	.000
<i>Bedensel Alan</i>	13.0±3.0	14.8±2.6	40.923	.000
<i>Ruhsal Alan</i>	14.2±2.3	15.4±2.3	30.871	.000
<i>Bağımsızlık Düzeyi</i>	14.4±2.8	16.0±2.1	42.697	.000
<i>Sosyal İlişkiler</i>	14.1±2.5	14.9±2.3	14.283	.000
<i>Çevre</i>	14.3±2.3	15.4±2.2	26.306	.000
<i>Kişisel İnanç</i>	14.5±3.1	15.0±3.5	3.162	ns
<i>Sosyal Baskı (TR)</i>	13.7±1.9	14.7±1.8	32.303	.000

Doğum yeri İsveç olan Türklerin genel yaşam kalitelerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ölçeğin değerlendirdiği alanlar içinde kişisel inanç alanı dışındaki tüm alanlarda doğum yeri İsveç olanların aldıkları ortalama puanlar doğum yeri Türkiye olanların aldıkları puanlarından daha yüksektir.

Sonuç

- İsveç'te yaşayan Türk göçmenlerinin WHOQOL-100 ölçeği ile yapılan yaşam kalitesi değerlendirmesinde, genellikle orta düzeyde bir yaşam kalitesine sahip oldukları görülmüştür.
- Sosyal ilişkiler ve kişisel inanç alan puanları hem İsveç'te göçmen olan Türklerde hem de Türkiye'de yapılan pilot araştırmada (*WHOQOL Türkiye grubu tarafından, WHOQOL-100 ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması sırasında Türkiye'de yaşayan 349 kişi üzerinde yapılmıştır*) birbirine çok yakındır. Diğer alan puanları ise İsveç'te yaşayan Türk göçmenlerinde daha yüksek olarak bulunmuştur.

-
- İsveç'te göçmen olarak bulunan İranlılar arasında aynı ölçek kullanılarak yapılan çalışmanın sonuçları ile bu çalışmanın sonuçları karşılaştırıldığında, Türk toplumunun yaşam kalitesinin İranlılardan daha yüksek olduğu saptanmıştır.
 - Genç yaşta olma, İsveççe bilgisine sahip bulunma, İsveç'te doğmuş olma, düzenli bir gelire sahip bulunma yaşam kalitesini yükselten unsurlar olarak belirlenmiştir.
 - İsveç, İnsan Gelişmişlik İndeksi en yüksek olan ülkedir. Böyle bir ülkede yaşamamanın, bireyin yaşam kalitesine ve gelişmişlik düzeyine çok şey katması beklenir. Ancak Türkiye'den İsveç'e göç edenlerin bu olanaktan yeterince yararlanamadığı ortaya çıkmıştır. Özellikle birinci kuşak göçmenlerde bu durum daha belirgindir.